

ЗАКОН

О ЗАДРУГАМА

("Сл. лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98 и "Сл. гласник РС", бр. 101/2005 - др. закон и 34/2006)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Задруга је облик организовања физичких лица (у даљем тексту: задругари) у којој они, пословањем на задружним принципима добровољности и солидарности, демократичности, економског учешћа, једнаког права управљања, самосталности, задружног образовања и међузадружне сарадње, остварују своје економске, социјалне и културне интересе.

Члан 2

Задруге се оснивају као земљорадничке - опште и специјализоване (житарске, воћарске, виноградарске, репарске, сточарске, пчеларске, домаће радиности и сл.), стамбене, потрошачке, занатске, здравствене, омладинске, студентске и ученичке, као и друге врсте задруга за обављање производње, промета робе и вршење услуга, у складу са овим законом.

Задруге се могу основати и као штедно-кредитне задруге.

На оснивање, организацију, пословање и начин управљања штедно-кредитним задругама, примењују се одредбе савезног закона којим се уређују банке и друге финансијске организације.

Члан 3

Земљорадничке задруге организују производњу на газдинствима задругара, производе, прерађују и продају пољопривредно-прехранбене и друге производе задруге и задругара, снабдевају задругаре репродукционим материјалом, енергентима, средствима за производњу, деловима за пољопривредну механизацију и другом робом, врше промет роба задругара и за задругаре и организују штедно-кредитне послове у задрузи.

Земљорадничке задруге могу бити опште и специјализоване (житарске, воћарске, виноградарске, репарске, сточарске, пчеларске, домаће радиности и др.).

Земљорадници могу основати и земљорадничко штедно-кредитне задруге.

Стамбене задруге, као инвеститори и извођачи радова, организују изградњу и одржавање и граде и одржавају станове, стамбене зграде и пословни простор за задругаре, ангажовањем средстава и рада задругара и других физичких и правних лица.

Потрошачке задруге снабдевају своје задругаре и задругаре других потрошачких задруга - чланица истог задружног савеза производима широке потрошње.

Занатске задруге израђују и продају своје занатске производе и занатске производе својих задругара, обављају занатске услуге и снабдевају задругаре репродукционим материјалом и средствима за производњу.

Здравствене задруге пружају помоћ задругарима и члановима њихових породица у остваривању здравствене заштите, набавком лекова и пружањем других здравствених услуга.

Омладинске и студентске задруге обезбеђују задругарима да, на организован начин за потребе послодаваца обављају повремене, привремене и сличне послове за које се не заснива радни однос, ради стицања средстава за школовање и задовољавање основних, социјалних, културних и других личних и заједничких потреба задругара.

Ученичке задруге кроз рад образују и оспособљавају ученике - задругаре за одређена занимања и омогућавају им да тим радом стичу средства за ваннаставне, друштвене, спортске и културне активности, организовање екскурзија, набавку учила, помоћ ученицима слабијег материјалног стања и друге сличне потребе.

Члан 4

Зависно од циљева оснивања и потребних средстава за оснивање и пословање, задруге се могу оснивати и пословати са уделима или без удела, у складу са уговором о оснивању и задружним правилима.

Члан 5

Задруга је правно лице.

Задруга се не може организовати као предузеће или други облик организовања, нити се може припојити или спојити с предузећем или другим правним лицем које није задруга.

Члан 6

Задруга у правном промету иступа у своје име и за свој рачун, у своје име и за рачун задругара или у име и за рачун задругара.

Члан 7

Задруга у правном промету одговара за своје обавезе свом својом имовином.

За обавезе које се нису могле измирити из имовине задруге одговарају задругари солидарно, најмање износом свог удела, ако уговором о оснивању, односно задружним правилима није предвиђено да одговарају већим износом.

Задружним правилима утврђује се рок, који не може бити краћи од годину дана, у коме задругар коме је тај статус престао одговара за обавезе задруге настале за време док је био задругар.

Члан 8

Задруга може, ако је то у интересу задругара и ако је то утврђено њеним правилима, обављати послове и са незадругарима и за незадругаре, на начин и у обиму којим се не доводи у питање остваривање циљева због којих је задруга основана.

II ОСНИВАЊЕ ЗАДРУГЕ

Члан 9

Земљорадничку задругу може оснивати најмање десет земљорадника и других физичких лица који имају у својини или по другом основу користе земљиште, објекте или средства за рад у пољопривреди.

Стамбену задругу може основати најмање 30 физичких лица.

Потрошачку задругу може основати најмање десет физичких лица.

Занатску задругу може основати најмање десет физичких лица која имају стручну спрему потребну за обављање послова из делатности задруге.

Здравствену задругу може основати најмање десет физичких лица, од којих најмање једно мора бити лекар.

Омладинску и студентску задругу може основати најмање десет физичких лица (студенти, ученици и незапослена лица).

Ученичку задругу могу основати школе и домови ученика.

Другу врсту задруге може основати најмање десет физичких лица.

Члан 10

Оснивачки акт задруге је уговор о оснивању.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, оснивачки акт ученичке задруге коју оснива једно правно лице је одлука о оснивању.

Оснивачки акт сачињава се у писменом облику и потписују га оснивачи.

Члан 11

Уговор о оснивању садржи одредбе о:

- 1) фирми и седишту задруге;
- 2) именима, занимању и адреси оснивача;
- 3) имену лица које ће обављати послове привременог пословодног органа;
- 4) делатности задруге;
- 5) износу средстава потребних за оснивање задруге и начину обезбеђења тих средстава;
- 6) износу и облику удела појединог оснивача или износу средстава појединог оснивача за задругу која се оснива и послује без удела;
- 7) одговорности задругара за обавезе задруге;
- 8) начину и року уплате, односно уношења удела оснивача или начину и року уплате, односно уношења средстава оснивача за задругу која се оснива и послује без удела;
- 9) начину сазивања и року у коме су оснивачи обавезни да сазову оснивачку скупштину, као и начину доношења одлука;
- 10) другим питањима значајним за оснивање задруге.

Уговор, односно одлука о оснивању ученичке задруге садржи одредбе о фирми и седишту задруге, називу и седишту оснивача, износу средстава потребних за оснивање задруге, правима и обавезама оснивача и другим питањима значајним за оснивање ученичке задруге.

Члан 12

Задружна правила доносе се на оснивачкој скупштини већином гласова оснивача.

На оснивачкој скупштини врши се избор првих органа задруге, осим ако оснивачи задруге не одлуче да избор органа задруге обаве у одређеном року, а најдоцније у року од 30 дана од дана одржавања оснивачке скупштине.

Члан 13

Задружна правила садрже одредбе о:

- 1) фирми и седишту задруге;
- 2) делатности задруге;
- 3) статусним променама и престанку задруге;
- 4) заступању и представљању задруге;
- 5) условима и начину стицања статуса задругара;
- 6) условима и начину престанка статуса задругара;
- 7) облику и износу удела које уписују задругари и року уплате удела;
- 8) начину и року уплате, односно уношења средстава оснивача и року за враћање средстава оснивача за задруге које се оснивају и послују без удела;
- 9) одговорности задругара за обавезе задруге;
- 10) осталим правима и обавезама задругара;
- 11) расподели добити, односно вишка прихода над расходима и покривању губитака, односно мањака у пословању;
- 12) делу добити, односно вишка прихода над расходима који се распоређује у обавезни резервни фонд;
- 13) избору, опозиву и делокругу органа задруге;
- 14) начину одлучивања скупштине задруге, избору, опозиву и правима и обавезама представника задругара, ако скупштину чине представници задругара;
- 15) повраћају удела;
- 16) задружној књизи;
- 17) задружној ревизији;
- 18) обавештавању задругара и пословној тајни;
- 19) међузадружној сарадњи и задружном образовању задругара;
- 20) општим актима задруге и начину њиховог доношења;
- 21) другим питањима значајним за пословање задруге.

Члан 14

Задруга се сматра основаном и стиче својство правног лица уписом у судски регистар (у даљем тексту: регистар).

Пријава за упис у регистар подноси се надлежном суду у року од 30 дана од дана одржавања оснивачке скупштине.

Уз пријаву за упис у регистар подносе се:

- 1) оснивачки акт;
- 2) задружна правила;
- 3) записник са оснивачке скупштине;
- 4) друге исправе и докази, у складу са овим законом и прописима којима се уређује упис у регистар.

III СТИЦАЊЕ И ПРЕСТАНАК СТАТУСА ЗАДРУГАРА

1. Стицање статуса задругара

Члан 15

Физичка лица - оснивачи задруге стичу статус задругара оснивањем задруге.

Члан 16

Статус задругара могу стећи физичка лица која испуњавају услове прописане за осниваче те врсте задруга.

Статус задругара ученичке задруге могу стећи ученици школе, односно дома ученика, оснивача те задруге.

Члан 17

Статус задругара после оснивања задруге стиче се по основу захтева и приступне изјаве којом потписник прихвата права, обавезе и одговорности задругара, утврђене уговором о оснивању, односно задружним правилима.

Приступна изјава садржи нарочито: доказ о извршеној уплати, односно уношењу удела или уплати чланарине или изјаву потписника да ће у одређеном року уплатити, односно унети удео, и изјаву потписника да прихвата одредбе уговора о оснивању, односно задружна правила о одговорности за обавезе задруге и да је упознат са обавезама задруге насталим пре потписивања приступне изјаве.

Члан 18

Одлуку о стицању статуса задругара доноси орган задруге одређен задружним правилима.

Задруга је дужна да, најдоцније у року од 30 дана од дана пријема захтева, писмено обавести подносиоца захтева да ли је захтев прихваћен.

Ако задруга о својој одлуци не обавести подносиоца захтева у року из става 2. овог члана, сматраће се да захтев није прихваћен.

Подносилац захтева чији је захтев одбијен, има право жалбе скупштини задруге, у року утврђеном задружним правилима.

Члан 19

По прихватању захтева за стицање статуса задругара, подносилац захтева потписује приступну изјаву и тиме стиче статус задругара.

Члан 20

Стицањем статуса задругара, задругар одговара и за обавезе задруге настале пре стицања тог статуса.

2. Престанак статуса задругара

Члан 21

Статус задругара престаје иступањем из задруге, искључењем из задруге, смрћу задругара или престанком задруге.

Члан 22

Задругар може да иступи из задруге по основу писмене изјаве о иступању.

Статус задругара престаје даном кад задруга прими његову писмену изјаву о иступању, ако задружним правилима није одређен отказни рок.

Ако задругар има доспеле обавезе према задрузи, статус задругара престаје по подмирењу тих обавеза, али не пре истека отказног рока.

Члан 23

Задругар може бити искључен из задруге због разлога утврђених задружним правилима.

Одлуку о искључењу задругара доноси орган одређен задружним правилима.

Одлука о искључењу мора бити образложена.

Против одлуке о искључењу задругар може поднети жалбу скупштини задруге, у року утврђеном задружним правилима.

Одлуку по жалби задругара скупштина задруге доноси у року утврђеном задружним правилима.

Ако одлука по жалби задругара није донесена у року из става 5. овог члана, сматраће се да је жалба одбијена.

Статус задругара престаје даном који је одређен одлуком о искључењу.

Ако је против одлуке о искључењу задругар поднео жалбу, статус задругара престаје даном доношења одлуке о одбијању жалбе на одлуку о искључењу, а ако одлука по жалби није донета у року из става 5. овог члана - даном протеча тог рока.

Члан 24

Наследници умрлог задругара могу стећи статус задругара, с правима и обавезама умрлог задругара, ако о томе одлучи орган задруге одређен задружним правилима и ако испуњавају услове за стицање статуса задругара.

Члан 25

Даном престанка статуса задругара престају права и обавезе задругара, осим имовинских права и обавеза утврђених уговором о оснивању, задружним правилима и овим законом.

IV КЊИГА ЗАДРУГАРА

Члан 26

Задруга је дужна да уредно води књигу задругара.

У књигу задругара уписују се: име, адреса и занимање задругара, датум стицања статуса задругара, облик и износ уписаних удела, датум и износ уплате, односно уношења удела или чланарине, датум и начин престанка статуса задругара, датум повраћаја удела и други подаци од интереса за задругу, одређени задружним правилима.

Задруга је дужна да трајно чува књигу задругара.

Књига задругара има карактер јавне исправе.

Повериоци задруге и друга лица која имају правни интерес могу тражити увид у књигу задругара.

V ОБАВЉАЊЕ СТРУЧНИХ И ДРУГИХ ПОСЛОВА У ЗАДРУЗИ

Члан 27

Задругар може обављати стручне и друге послове у задрузи према својим стручним способностима, у складу са задружним правилима.

За обављање стручних и других послова у задрузи, задруга може запошљавати лица изван реда задругара или те послове поверити другим правним и физичким лицима.

Члан 28

Лице запослено у задрузи може постати задругар те задруге ако је то предвиђено задружним правилима.

VI УПРАВЉАЊЕ ЗАДРУГОМ И ОРГАНИ ЗАДРУГЕ

Члан 29

Задругом управљају задругари.

У управљању задругом задругари имају једнако право гласа (један задругар један глас).

Члан 30

Органи задруге су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор задруге, ако овим законом није друкчије одређено.

Председник и чланови управног одбора, директор задруге, председник и чланови надзорног одбора бирају се на време одређено задружним правилима, које не може бити дуже од пет година, уз могућност поновног избора.

1. Скупштина задруге

Члан 31

Скупштину задруге чине сви задругари.

Скупштина задруге:

- 1) доноси задружна правила;
- 2) утврђује пословну политику задруге;

- 3) одлучује о статусним променама и престанку задруге;
- 4) одлучује о оснивању предузећа и другог облика организовања;
- 5) усваја годишњи обрачун и извештаје о пословању;
- 6) доноси програме и планове развоја;
- 7) одлучује о расподели добити, односно вишка прихода над расходима и покривање губитака, односно мањака;
- 8) бира и опозива председника и чланове управног одбора и председника и чланове надзорног одбора;
- 9) бира и разрешава директора задруге;
- 10) доноси пословник о свом раду;
- 11) одлучује о другим питањима утврђеним савезним законом, уговором о оснивању и задружним правилима.

Члан 32

Ако задруга има више од 100 задругара, задружним правилима може се одредити да се послови из делокруга скупштине задруге пренесу на скупштину представника задругара.

Представници задругара бирају се на време које не може бити дуже од пет година, уз могућност поновног избора.

Начин и поступак избора, као и питања која се односе на права и обавезе чланова скупштине представника задругара уређују се задружним правилима.

Члан 33

Скупштина задруге одржава се најмање једанпут годишње.

Сазивање седнице скупштине задруге, начин одлучивања, начин рада и друга питања која се односе на рад и одлучивање скупштине уређују се задружним правилима.

Члан 34

О доношењу задружних правила, статусним променама и престанку задруге, расподели добити, односно вишка прихода над расходима и покривању губитака, односно мањака, избору и опозиву председника и чланова управног одбора и председника и чланова надзорног одбора и избору и разрешењу директора задруге - скупштина одлучује већином гласова укупног броја својих чланова, ако

задружним правилима није предвиђено да се те одлуке доносе другом квалификованом већином.

2. Управни одбор

Члан 35

Управни одбор састоји се од најмање пет чланова.

Чланови управног одбора бирају се из реда задруга.

Ако у задрузи има више од 50 запослених који нису задругари, један члан управног одбора бира се из реда тих запослених.

Члан 36

Задруга са мање од 20 задругара не мора образовати управни одбор.

Ако задруга не образује управни одбор, послове из делокруга управног одбора обавља орган задруге одређен задружним правилима.

Члан 37

Управни одбор:

- 1) спроводи пословну политику задруге;
- 2) разматра и предлаже скупштини задруге усвајање годишњег обрачуна;
- 3) усваја периодични обрачун;
- 4) припрема предлоге одлука за скупштину задруге и извршава одлуке скупштине;
- 5) припрема извештаје о пословању, билансу средстава и билансу успеха и спровођењу пословне политике;
- 6) предлаже расподелу добити, односно вишка прихода над расходима и начин покривања губитака, односно мањака;
- 7) доноси инвестиционе одлуке у складу са оснивачким актом и задружним правилима;
- 8) доноси пословник о свом раду;
- 9) обавља и друге послове одређене савезним законом, уговором о оснивању и задружним правилима.

Члан 38

Управни одбор може одлучивати ако седници присуствује више од половине чланова.

Управни одбор доноси одлуке већином гласова присутних чланова, ако задружним правилима није предвиђена друга квалификована већина.

Сазивање седнице, начин рада и друга питања која се односе на рад и одлучивање управног одбора уређују се задружним правилима.

Члан 39

Председник и чланови управног одбора одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују ако је та одлука донесена грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује.

Лица из става 1. овог члана не сnose одговорност за штету ако су била против доношења одлуке и ако су издвојила своје мишљење у записник.

3. Надзорни одбор

Члан 40

Надзорни одбор састоји се од најмање три члана.

Чланови надзорног одбора бирају се из реда задругара.

Члан 41

Надзорни одбор:

- 1) врши надзор над законитошћу рада управног одбора и директора;
- 2) прегледа периодичне и годишње обрачуне и утврђује да ли су сачињени у складу с прописима;
- 3) утврђује да ли се пословне књиге и друга документа задруге воде уредно и у складу с прописима, а може их дати на вештачење;
- 4) прегледа извештаје који се подносе скупштини о пословању и о билансима задруге;
- 5) разматра извештаје ревизора и предлаже мере за отклањање уочених неправилности;
- 6) прегледа предлоге за расподелу добити, односно вишка прихода над расходима;
- 7) обавештава скупштину задруге а, по потреби, и управни одбор и директора задруге, о резултатима надзора;

- 8) подноси скупштини задруге годишњи извештај о свом раду;
- 9) доноси пословник о свом раду;
- 10) обавља и друге послове одређене овим законом и задружним правилима.

Члан 42

Управни одбор и директор задруге дужни су да надзором одбору дају обавештења о пословању задруге и омогуће му несметан рад.

Надзорни одбор дужан је да захтева сазивање седнице скупштине задруге ако у вршењу надзора утврди да су повређени интереси задруге, а нарочито ако утврди теже неправилности у раду задруге.

Члан 43

Надзорни одбор може одлучивати ако седници присуствују две трећине чланова.

Надзорни одбор доноси одлуке већином гласова присутних чланова, ако задружним правилима није друкчије предвиђено.

4. Директор задруге

Члан 44

Директор задруге организује и води пословање задруге, заступа задругу, стара се о законитости и одговара за законитост рада задруге и обавља друге послове утврђене савезним законом, оснивачким актом и задружним правилима.

Члан 45

Ако директор задруге није изабран, скупштина задруге именуваће вршиоца дужности директора.

Вршилац дужности директора обавља ту функцију до именовања директора задруге, а најдуже годину дана.

Члан 46

Директор задруге може бити разрешен због губитака у пословању, кршења закона, неспособности, као и из других разлога утврђених задружним правилима.

Директор задруге сноси и материјалну одговорност за одлуке које је донео, а којима је задрузи нанесена материјална штета.

5. Ограничење избора

Члан 47

Председник и чланови управног одбора, директор задруге и председник и чланови надзорног одбора не могу бити лица која су осуђена за кривична дела против привреде и службене дужности за која су наступиле правне последице осуде, док те последице трају.

Директор задруге не може бити биран за председника управног одбора и председника и члана надзорног одбора.

Члан управног одбора не може бити биран за члана надзорног одбора.

6. Клаузула конкуренције

Члан 48

Председник и чланови управног одбора и надзорног одбора и директор задруге не могу за свој или туђ рачун обављати делатност која спада у делатност задруге, нити могу бити задругари или запослени у другој задрузи, односно власници и запослени у предузећу или другом правном лицу које обавља исту или сличну делатност као задруга.

Задружним правилима и колективним уговором могу се утврдити забране из става 1. овог члана и за задругаре и поједине запослене у задрузи.

Ако председник и члан управног одбора, надзорног одбора или директор прекрше забране из става 1. овог члана, задруга их може опозвати, односно разрешити дужности, а ако се забрана односи и на задругаре и поједине запослене, задруга их може искључити из задруге, односно изрећи им престанак радног односа.

Задружним правилима могу се прописати и друге мере за случај да се прекрше забране из става 1. овог члана.

Задружним правилима може се утврдити да забрана из става 1. овог члана траје и после губитка својства из тог става, али не дуже од две године.

VII ИМОВИНА ЗАДРУГЕ

1. Појам

Члан 49

Имовину задруге чине право својине на покретним и непокретним стварима, новчаним средствима и хартијама од вредности (задружна својина) и друга имовинска права.

Задружна својина образује се из удела задругара који су пренесени у својину задруге или чланарине задругара, средстава остварених радом и пословањем задруге и средстава која је задруга стекла на други начин.

У обављању делатности, задруга користи задружну својину, а на основу других имовинских права може користити и средства у својини задругара, као и средства других домаћих и страних правних и физичких лица.

Задруга располаже својом имовином на начин одређен законом, оснивачким актом, односно задружним правилима.

Члан 49а

Задруга која користи имовину која је евидентирана као друштвена својина, односно као друштвени капитал, не може без претходне сагласности агенције надлежне за послове приватизације да доноси одлуке о располагању том имовином, а нарочито одлуке о: продаји, поклону, размени, коришћењу, поравнању са повериоцима, давању залоге, давању хипотеке и давању гаранције, давању у дугорочни закуп и улагању у друга правна лица.

Одлуке донете супротно ставу 1. овог члана ништаве су.

2. Удели

Члан 50

Удели су средства која задругари обезбеђују за оснивање и пословање задруге.

Сваки задругар уписује једнак удео.

Задругар уписује удео у новчаним средствима.

Задругар може, у целини или делимично, да упише удео и у неновчаним средствима, која се изражавају у новчаном износу, ако је тако одређено оснивачким актом, односно задружним правилима.

Вредност неновчаног удела споразумно процењују оснивачи, а после оснивања задруге - орган одређен задружним правилима.

Члан 51

Ако задругар уложи право својине на једну ствар или више ствари, у погледу одговорности за материјалне и правне недостатке ствари сходно се примењују правила о уговору о продаји.

Ако задругар уложи право на употребу ствари, одговоран је за материјалне и правне недостатке ствари према правилима уговора о закупу, односно послузи.

Ако задругар уложи потраживање, одговоран је за постојање и наплативости потраживања.

Члан 52

Удели се не могу враћати, залагати нити бити предмет извршења за обавезе задругара за време трајања статуса задругара.

Члан 53

Удели се валоризују одлуком скупштине задруге, у складу са законом.

Члан 54

По престанку статуса задругара, валоризовани удели враћају се задругарима, односно њиховим наследницима.

Удели се враћају у облику, на начин и у року одређеним задружним правилима.

Удели се не могу враћати пре престанка одговорности задругара за обавезе задруге.

3. Чланарина

Члан 55

Задруге које се оснивају и послују без удела задругара могу средства за пословање обезбеђивати чланарином задругара.

По престанку статуса задругара, чланарина се не враћа.

VIII РАСПОДЕЛА ДОБИТИ, ОДНОСНО ВИШКА И ПОКРИВАЊЕ ГУБИТАКА, ОДНОСНО МАЊАКА

Члан 56

Део добити, односно вишак прихода над расходима задруга распоређује у обавезни резервни фонд, у проценту утврђеном задружним правилима.

Задружним правилима могу се предвидети и други фондови и издвајање средстава за друге намене.

Члан 57

Део добити, односно вишак прихода над расходима који задруга не унесе у фондове или не употреби за друге намене расподељује се задругарима у складу са задружним правилима.

Члан 58

Задруга покрива губитак, односно мањак на терет обавезног резервног фонда.

Ако се губитак, односно мањак не може покрити из обавезног резервног фонда, покрива се из других фондова и средстава за друге намене, а ако се не може покрити ни из тих средстава - на терет удела.

IX ДЕЛАТНОСТ, СЕДИШТЕ И ФИРМА ЗАДРУГЕ

1. Делатност

Члан 59

Задруга може обављати све делатности за које је регистрована.

Задруга може да отпочне обављање делатности, да обавља делатност и да мења услове њеног обављања кад надлежни орган донесе решење да су испуњени услови у погледу техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређења животне средине, као и други прописани услови.

2. Седиште

Члан 60

Седиште задруге је место у коме се обавља делатност задруге.

Ако се делатност задруге обавља у више места, седиште задруге одређује се задружним правилима.

3. Фирма

Члан 61

Фирма је назив под којим задруга послује.

Фирма садржи ознаку врсте задруге, ознаку "задруга", ознаку назива задруге и седиште задруге.

Право и обавезу да у фирми користе ознаку "задруга" имају само задруге које су основане и које послују у складу са овим законом.

На захтев надлежног органа, заинтересоване задруге или задружног савеза, суд који води регистар брисаће из регистра задругу ако утврди да није основана и не послује у складу са овим законом, а користи ознаку "задруга".

Задруга може имати и скраћену ознаку фирме, која садржи скраћену ознаку врсте задруге, ознаку "задруга" и ознаку назива.

X СХОДНА ПРИМЕНА

Члан 62

На делатност, седиште, фирму, матични број, одговорност органа за незаконите одлуке, одговорност чланова органа за штету причињену задрузи, ограничење избора за члана управног одбора, заступање, прокуру, обавештавање, пословну тајну, клаузулу конкуренције и застарелост потраживања, сходно се примењују одредбе савезног закона којим се уређује правни положај предузећа, ако овим законом није друкчије одређено.

XI ВОЂЕЊЕ ПОСЛОВНИХ КЊИГА И САСТАВЉАЊЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ИСКАЗА

Члан 63

Задруга води пословне књиге и саставља и подноси рачуноводствене исказе и пословне извештаје на начин прописан савезним законом којим се уређује рачуноводство.

Ревизија рачуноводствених исказа задруге врши се у складу са савезним законом којим се уређује ревизија.

XII ПРЕСТАНАК ЗАДРУГЕ

Члан 64

Задруга престаје:

- 1) ако јој је изречена мера забране обављања делатности због тога што не испуњава услове за обављање делатности, а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове, односно не промени делатност;
- 2) спајањем са другом задругом, припајањем другој задрузи, односно поделом на више нових задруга;
- 3) истеком времена за које је основана, а скупштина задруге пре истека тог времена не одлучи да задруга настави пословање;
- 4) ако престану да постоје природни и други услови за обављање делатности;
- 5) ако се правноснажном одлуком суда утврди ништавност уписа у регистар;
- 6) одлуком скупштине задруге;
- 7) ако се број задругара смањи испод броја прописаног за оснивање задруге, а у року од шест месеци се не повећа до прописаног броја, о чему је задруга дужна да обавести суд код ког је уписана у регистар;
- 8) ако не обавља делатност дуже од две године непрекидно;
- 9) стечајем;

10) у другим случајевима утврђеним савезним законом.

У случајевима из става 1. тач. 1), 3), 4), 5), 6), 7), 8) и 10) овог члана спроводи се, по правилу, ликвидација задруге.

У случају из става 1. тачке 6) овог члана скупштина задруге не може одлучити о престанку задруге ако се одређени број задругара, који не може бити мањи од броја потребног за оснивање те врсте задруге, пре доношења одлуке о престанку задруге писмено изјасни да задруга не престаје. У том случају гласа се поименично, а за задругаре који су гласали за престанак задруге - сматра се да су иступили из задруге.

Члан 65

Задруга губи својство правног лица брисањем из регистра.

Брисање задруге из регистра објављује се у "Службеном листу СРЈ".

Члан 66

У случају престанка задруге спајањем, припајањем или поделом, имовина задруге преноси се на њене правне следбенике.

Члан 67

У другим случајевима престанка задруге, после намирења поверилаца и повраћаја удела задругарима, преостала задружна имовина преноси се републичком задружном савезу чија је задруга била чланица, за оснивање нове задруге, односно задружном савезу основаном на територији на којој је било седиште те задруге и користи се за оснивање нове задруге, односно за развој задруге на територији на којој је било седиште те задруге.

У случају престанка задруге средства задругара која се воде на посебном рачуну не могу бити предмет намирења повериоца задруге.

XIII ЗАДРУЖНИ САВЕЗИ

Члан 68

Задружни савези су самосталне интересне и стручне пословне организације, које се оснивају ради унапређења делатности задруга и заштите њихових заједничких интереса.

Члан 69

Задружни савези се оснивају по врстама задруга и за одређену територију, као окружни за одређено подручје и подручје покрајина, територију република и Савезне Републике Југославије.

Подручје за које се оснива окружни задружни савез, седиште, послове и задатке утврђује надлежни Задружни савез Републике.

Члан 70

Задружни савези обављају нарочито следеће послове:

- 1) пружају стручну и другу помоћ при оснивању и унапређивању пословања задруга;
- 2) заступају интересе задруга пред државним органима и организацијама и банкарским и другим финансијским организацијама у области задругарства;
- 3) организују и подстичу стручно усавршавање, научно-истраживачки рад и информативно-издавачку и пропагандну делатност од интереса за унапређење задругарства;
- 4) одлучују о преносу, односно давању на коришћење имовине која им је предата по престанку задруге, у складу са овим законом;
- 5) доносе правила задружног савеза;
- 6) организују арбитражу и уређују начин њеног рада;
- 7) прикупљају податке потребне за вођење задружне статистике;
- 8) обављају и друге послове које им повере задруге, у складу с правилима задружног савеза.

Члан 71

Задружни савези који се оснивају за територију Савезне Републике Југославије, поред послова из члана 70. овог закона, обављају нарочито следеће послове:

- 1) представљају задруге у иностранству и остварују сарадњу с међународним задружним организацијама;
- 2) организују суд части и уређују начин његовог рад;
- 3) обезбеђују обављање задружне ревизије;
- 4) старају се о унапређењу задругарства;
- 5) воде евиденцију о задругама (задружни регистар) и задружну статистику;
- 6) обављају друге послове прописане овим законом и правилима задружног савеза.

Члан 72

Задружни савез је правно лице.

Задружни савез оснивају задруге, односно задружни савези закључивањем уговора о оснивању и доношењу правила задружног савеза.

Уговором о оснивању утврђују се задаци и послови савеза, фирма, седиште и органи савеза, стицање чланства у савезу и друга питања од интереса за оснивање савеза.

Члан 73

Правилима задружног савеза уређују се: задаци, обавезе и одговорности савеза, органи савеза и њихов делокруг, начин њиховог избора, услови и начин њиховог опозива, мандат, начин представљања задруга пред надлежним органима, јавност рада, начин обављања стручних и других послова и друга питања значајна за рад задружног савеза.

Члан 74

Средства за рад задружних савеза обезбеђују се у складу са уговором о оснивању.

XIV ЗАДРУЖНА РЕВИЗИЈА

Члан 75

Задружна ревизија је испитивање примене задружних принципа у задрузи, пословања задруге са задругарима и трећим лицима, имовинскоправних односа и међусобних односа задруге и запослених, као и примене општих и задружних правила у погледу оснивања, организовања и целокупног пословања задруге.

Члан 76

Задружна ревизија обавезна је за све задруге и може бити редовна и ванредна.

Редовна задружна ревизија обавља се сваке друге године, а ванредна - по одлуци органа задруге, односно на захтев задружног савеза, надлежних државних органа, одређеног броја задругара утврђеног задружним правилима или поверилаца задруге.

Ако се задруга не подвргне редовној задружној ревизији у року из става 2. овог члана, односно у року утврђеном одлуком или захтевом за спровођење ванредне ревизије, ревизија ће се обавити на захтев задружног савеза основаног за територију Савезне Републике Југославије који је тај захтев дужан да поднесе задружном савезу који обавља задружну ревизију, у року од 60 дана од дана кад је ревизија требало да буде обављена.

Трошкове редовне задружне ревизије сноси задруга, а трошкове ванредне задружне ревизије - подносилац захтева ако је захтев био неоснован.

Члан 77

Задружну ревизију обављају задружни савези који испуњавају прописане услове.

Задружни савези основани за територију Савезне Републике Југославије утврђују који задружни савези испуњавају услове за обављање задружне ревизије и воде њихов регистар.

Члан 78

Задруга је дужна да ревизору стави на располагање исправе и документацију и пружи друге информације неопходне за обављање ревизије и састављање извештаја о извршеној ревизији.

Ревизор може да учествује у раду седнице органа задруге давањем одговора и мишљења о свим питањима која су предмет задружне ревизије.

Члан 79

Ревизор је дужан да састави писмени извештај о обављеној ревизији.

Извештај из става 1. овог члана садржи налаз и оцену о питањима која су предмет задружне ревизије.

Извештај о обављеној ревизији садржи образложење дате оцене.

Члан 80

Задружни савез који обавља задружну ревизију дужан је да извештај о обављеној ревизији, с примедбама и упутствима достави задрузи, задружном савезу у који је задруга учлањена, односно задружном савезу који је основан за територију Савезне Републике Југославије.

Задруга може доставити задружном савезу који је обавио ревизију приговор на извештај о обављеној задружној ревизији, у року од 15 дана од дана пријема извештаја.

Извештај о обављеној задружној ревизији, постаје коначан даном истека рока за достављање приговора, односно даном кад задруга прими одлуку задружног савеза који је обавио задружну ревизију о одбијању приговора.

Члан 81

Задруга је дужна, у року од 60 дана од дана када је извештај о обављеној ревизији постао коначан, да обавести задружни савез који је обавио ревизију и задружни савез у који је учлањена, односно задружни савез који је основан за територију

Савезне Републике Југославије о свом поступању по примедбама и упутствима из тог извештаја.

Члан 82

Ако задружни савез који је обавио задружну ревизију, на основу извештаја о задружној ревизији, оцени да је учињено кривично дело, привредни преступ или прекршај, дужан је да надлежном органу поднесе пријаву за покретање поступка.

Члан 83

Ако задружни савез који је обавио задружну ревизију, на основу извештаја о обављеној задружној ревизији, оцени да су испуњени услови за ликвидацију задруге, подноси суду који води регистар пријаву за покретање поступка ликвидације задруге.

О поднесеној пријави из става 1. овог члана задружни савез који је обавио задружну ревизију обавештава субјекте из члана 80. овог закона.

Члан 84

Задружна ревизија обавезна је и за задружне савезе.

Одредбе чл. 75. до 83. овог закона сходно се примењују и на задружне савезе.

XV ПОВЕРАВАЊЕ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА

Члан 85

Задружни савез Југославије, Савез стамбених задруга Југославије, Савез студентских и омладинских задруга Југославије и Савез задругара Југославије (у даљем тексту: савези) врше следећа јавна овлашћења:

- 1) доносе општа правила којима се уређује примена задружних принципа и друга питања од значаја за пословање врста задруга које повезују ти савези;
- 2) доносе правила којима се прописују услови које морају испуњавати задружни савези и ревизори који обављају задружну ревизију, садржина извештаја о обављеној ревизији, као и друга питања од значаја за задружну ревизију задруга које повезују ти савези;
- 3) утврђују који задружни савези испуњавају услове за вођење задружне ревизије и воде регистар тих савеза.

Ради вршења јавних овлашћења која су поверена савезима, правилима савеза одређује се који ће органи савеза донети правила из тач. 1) и 2) овог члана.

Правила из тач. 1) и 2) става 1. овог члана објављују се у "Службеном листу СРЈ".

Члан 86

Надзор над вршењем јавних овлашћења савеза врши надлежни савезни орган.

Члан 87

Ако надлежни савезни орган утврди да се јавна овлашћења не врше у складу са овим законом, наложиће да се утврђене неправилности отклоне у одређеном периоду.

Савези подносе Савезној влади годишњи извештај о вршењу јавних овлашћења најдоцније до 31. марта текуће године за претходну годину.

XVI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 88*

Новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ задруга:

1) ако донесе одлуку о располагању имовином без претходне сагласности агенције надлежне за послове приватизације (члан 49а став 1);

2) ако обавља делатност за коју не испуњава прописане услове или та делатност није у складу с предметом пословања те врсте задруге или ако отпочне обављање делатности, обавља делатност или мења услове њеног обављања пре него што надлежни орган донесе решење да су испуњени услови у погледу техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређења животне средине као и други прописани услови (члан 59. ст. 1. и 2);

3) ако се у року предвиђеном овим законом не подвргне редовној задружној ревизији (члан 76. став 2).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у задрузи новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 89*

Новчаном казном од 50.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај задружни савез основан за територију Савезне Републике Југославије ако не поднесе захтев или у прописаном року не поднесе захтев за обављање задружне ревизије задружном савезу за обављање задружне ревизије за задруге које се нису подвргле редовној, односно ванредној задружној ревизији (члан 76. став 3).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у задружном савезу основаном за територију Савезне Републике Југославије новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

Члан 90*

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај задруга:

- 1) ако не води или уредно не води књигу задругара (члан 26. став 1);
- 2) ако не омогући повериоцу задруге или другом лицу које има правни интерес увид у књигу задругара (члан 26. став 5);
- 3) ако у својој фирми користи ознаку: "задруга", а није основана и не послује у складу са овим законом или ако је основана или послује у складу са овим законом, а у својој фирми не користи ознаку: "задруга" (члан 61. став 3);
- 4) ако по истеку рока предвиђеног овим законом не обавести суд код ког је уписана у регистар да се број задругара смањио испод броја прописаног за оснивање задруге (члан 64. став 1. тачка 7).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у задрузи, а за радњу из става 1. тачка 3) овог члана - и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

XVII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 91

Даном ступања на снагу овог закона постојеће задруге и задружни савези настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у регистар.

Постојеће задруге и задружни савези дужни су да усагласе своју организацију, пословање и опште акте с одредбама овог закона до 4. јула 1998. године.

Постојеће задруге и задружни савези, који не поступе по одредби става 2. овог члана престају са радом и суд ће их после спроведеног поступка ликвидације брисати из регистра.

Члан 92

Предузећа или делови предузећа која су настала на основама ранијих задруга, могу се личним изјашњавањем њихових радника, задругара и коопераната организовати у задругу у складу са одредбама овог закона.

Члан 93

Ако је поступак основан или статусне промене задруге и задружног савеза, као и поступак избора органа и доношења задружних правила и других општих аката задруга, односно задружног савеза био у току на дан ступања на снагу овог закона, окончаће се по одредбама овог закона.

Члан 94

Средства која су задруге удружиле путем разних уговора, самоуправних споразума и договора, о удруживању рада и средстава за изградњу прерадних и других индустријских капацитета, вратиће се задругама - удружиоцима, путем издавања акција без накнаде, од стране корисника удружених средстава, када се исти трансформише у акционарско друштво.

Када се корисник удружених средстава из става 1. овог члана трансформише у друштво са ограниченом одговорношћу, удружена средства задруга уписују се као оснивачки улог задруге у овом друштву.

Члан 95

Имовина која је била у власништву задруга и задружних савеза, односно савеза задруга, после 1. јула 1953. године, а која је организационим односно статусним променама или на други начин пренета без накнаде другим корисницима који нису задруге или задружни савези, биће враћена задрузи исте врсте чија је имовина била, односно задружном савезу, који врши функцију задружних савеза чија је имовина била, а ако ње нема онда задрузи исте врсте која послује на подручју на коме је пословала задруга која је била власник имовине чији се повраћај тражи, односно задружном савезу који врши функције задружног савеза односно савеза задруга чија је имовина била.

Члан 96

Задруга, односно задружни савез из претходног члана (у даљем тексту: подносилац захтева), подноси захтев за враћање имовине правном лицу коме је имовина пренета без накнаде, односно његовом правном следбенику (у даљем тексту: обвезник враћања имовине).

У случају да се у року од 60 дана од дана подношења захтева из става 1. овог члана, не постигне споразум о враћању имовине, подносилац захтева може у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, односно од дана формирања новоосноване задруге, покренути управни поступак пред надлежним општинским органом.

Против првостепеног решења у управном поступку може се поднети жалба.

Против другостепеног решења у управном поступку може се водити управни спор.

Члан 97

Ако се имовина из чл. 95. и 96. овог закона не може вратити у облик у коме је пренета без накнаде подносилац захтева има право да тражи новчану противвредност имовине ако се са обвезником враћања имовине не споразуме да се враћање имовине изврши у другим стварима и правима.

Новчана противвредност из става 1. овог члана одређује се према прометној вредности имовине која се утврђује прописима о промету непокретности у време враћања имовине.

Члан 98

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о задругама ("Службени лист СФРЈ", бр. 3/90) и члан 28. Закона о изменама савезних закона којима су одређене новчане казне за привредне преступе и прекршаје ("Службени лист СРЈ", бр. 24/94).

Члан 99

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СРЈ".

Самостални члан Закона о допунама Закона о задругама

("Сл. гласник РС", бр. 34/2006)

Члан 3

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Напомене

* Новчане казне за привредне преступе и прекршаје одређене овим законом измењене су Законом о изменама закона којима су одређене новчане казне за привредне преступе и прекршаје ("Сл. гласник РС", бр. 101/2005).